

Žalobce byl v kontokorentním spojení s bankéřskou firmou F. a B. a domáhal se zaplacení své pohledávky 30.000 Kč na zmíněné bankéřské firmě i na jejím osobně ručícím společníku Adolfu F-ovi. O jmění bankéřské firmy bylo dne 24. března 1923 zahájeno řízení vyrovnávací, jež nebylo dosud skončeno. Žalobě proti bankéřské firmě F. a B. a jejímu veřejnému společníku Adolfu F-ovi procesní soud prvního státního soudu vyhověl. Odvolací soud nevyhověl odvolání Adolfa F-a. **Důvody:** Ve věci samé nelze souhlasiti s odvolatelem, že ustanovení čl. 122 obch. zák. nepřipouští, by on odsouzen byl dle prosby žalobní. Uvedený článek předpokládá úpadek, uvalený na společnost i její společníky, leč o takový případ se zde nejedná a nepřichází toto ustanovení zde v úvahu. Ostatně ale upravuje vyrovnací řád v §u 60 a násl. vyrovn. ř. účinky narovnání, uzavřené společnosti, vůči společníkům a jen tyto předpisy byly by v tomto případě směrodatnými. Právem proto první soud ponechal ustanovení čl. 122 obch. zák. mimo úvahu a když pak odvolatele odsoudil dle prosby žalobní, odpovídá to jak stavu věci tak i zákonu a neprávem proto vytýká odvolatel rozsudku nesprávné posouzení věci po stránce právní.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání Adolfa F-a.

Důvody:

Soud odvolací správně vytkl, že čl. 122 obch. zák. nelze použiti, ježto předpokládá řízení úpadekové. V tomto případě bylo však zahájeno pouze řízení vyrovnávací a to jen proti společnosti a tu platí předpisy §§ 60 a 61 vyr. ř.

Čís. 3447.

Bylo-li smluveno právo k výpovědi pachtovní smlouvy, nastane-li změna v osobě vlastníka, jest, jde-li o převzetí statku pachtýřova statem dle zákona ze dne 21. srpna 1921, čís. 354 sb. z. a n., lhůtu tuto počítati teprve od pravoplatného přikázání statku státu, nikoliv ode dne 28. října 1918.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1924, Rv I 136/24.)

Manželé Karel a Marie Z-ovi pronajali smlouvou ze dne 10. března 1919 svůj hotel v B. pivovaru v B., který byl tehdy vlastnictvím Maxe H., na dobu do 31. prosince 1930 a bylo v odstavci XIV. pod lit. f) této smlouvy stanoveno, že jsou pronajímající oprávněni, smlouvu na půl roku vypovědět, kdyby velkostatek K. a spolu i pivovar v B. vlastnickým právem přešel na osobu jinou než dědice tehdejšího vlastníka. Smlouvou ze dne 1. ledna 1922 dal pivovar v B. provozování živnosti hostinské a výčepnické ve zmíněném hotelu žalovaným Antonínem a Františkem B-ovým v podnájem i s hotelem samým a se všemi k němu náležejícími místnostmi na dobu od 1. ledna 1921 do 31. prosince 1930 a bylo v odstavci X. této smlouvy stanoveno, že v případě zrušení nájemní

smlouvy mezi Karlem Z-em, který tehdy po úmrtí manželky byl jedním vlastníkem hotelu, a pivovaru ruší se současně i smluvní poměr mezi manželi Antonínem a Františkou Z-ovými a pivovarem v B. Na základě zákona ze dne 12. srpna 1921 čís. sb. z. a n. stal se vlastníkem panství K. a tím i velkostatku B. československý erár a bylo pro něj vloženo dne 26. července 1922 právo vlastnické, když byla nálezem Nejvyššího správního soudu v Praze ze dne 1. července 1922 zamítnuta stížnost Maxe H. proti rozhodnutí ministerstva vnitra ze dne 14. ledna 1922, jež rozhodlo, že stěžovatel náleží mezi členy panovnické rodiny rakousko-uherské, jichž statky a majetek připadly státu Československému. V důsledku této změny ve vlastnictví panství K. zažádal Karel Z. dne 30. září 1922 u okresního soudu v B. o svolení k výpovědi nájemní smlouvy ze dne 10. března 1919 na půl roku, tedy do 31. března 1923, kteréžto žádosti bylo, když byly námitky proti této výpovědi, pivovarem v B. vznesené, při roku dne 11. října 1922 zpět vzaty, usnesením z téhož dne vyhověno a pivovaru uloženo najaté místnosti do 31. března 1923 pod exekucí vykliditi. V dalším důsledku tohoto stavu zažádal československý erár (státní pivovar v B.) u okresního soudu v B. dne 23. prosince 1922 o povolení k výpovědi smlouvy podnájemní ze dne 1. ledna 1922 ke dni 31. března 1923, kteréžto žádosti okresní soud v B. po konaném šetření usnesením ze dne 20. dubna 1923 vyhověl, krajský jako rekursní soud však na stížnost manželů Antonína a Františky Z-ových usnesení to změnil a žádost o výpověď odmítl uznáv, že otázka zániku smlouvy podnájemní jen pořadem práva k podané žalobě řešena býti může. Následkem toho podal československý erár (státní pivovar v B.) žalobu na Antonína a Františku Z-ovy o uznání, že podnájemní smlouva, se žalovanými uzavřená a vyhotovená dne 1. ledna 1922, zanikla dnem 31. března 1923, že žalovaní jsou povinni to uznati a předati žalobci hotel v B. i s živností hostinskou a výčepnickou. O b a n i ž š í s o u d y žalobě vyhověly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Námitka strany žalované, že žalující erár stal se vlastníkem pivovaru v B. vzhledem k ustanovení §u 7 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 354 sb. z. a n. s účinkem již od 28. října 1918 a že tedy jak smlouva ze dne 10. března 1919, tak i smlouva ze dne 1. ledna 1922 stala se ve skutečnosti již mezi čs. erárem a manželi Z-ovými a že proto změna ve vlastnictví pivovaru za trvání smluvního období nenastala, není opodstatněna, neboť doba, rozhodná pro nabytí majetku případšího státu (28. října 1918) nesmí býti směřována s dobou, kdy změna ve vlastnictví majetku skutečně nastala: to stalo se teprve rozhodnutím ministerstva vnitra ze dne 14. ledna 1922 pokud se týče nálezem nejvyššího správního soudu ze dne 1. července 1922, kdy stalo se jistým, že panství K. i s pivovarem v B. přejde do vlastnictví státu. Až do této doby to bylo sporným, v době uzavření smlouvy ze dne 10. března 1919 zákona čís. 354/21 ještě nebylo a i smlouva ze dne 1. ledna 1922 uzavřena v době, kdy otázka převodu vlastnictví nebyla ještě rozhodnuta, takže změna ve vlastnictví nastala teprve po uzavření obou smluv nájemních.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o niž t i jde, v

d ů v o d e c h:

Nesprávné posouzení právní odvolacího rozsudku spatřují dovolatelé především v tom, že se odvolací soud nepřipojil k jejich právnímu názoru, že v čas uzavření podnájemní smlouvy mezi pivovarem v B. a dovolateli dne 1. ledna 1922 byl majitelem pivovaru již čs. erár v důsledku zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 354 sb. z. a n. s účinkem od 28. října 1918. Leč v této příčině poukázal správně již odvolací soud k tomu, že doba pro nabytí majetku státu připadlého (28. října 1918) nemůže býti v tomto případě ztotožňována s dobou, kdy změna ve vlastnictví řečeného majetku skutečně nastala, a že teprve rozhodnutím ministerstva vnitra ze 14. ledna 1922, pokud se týče nálezem Nejvyššího správního soudu ze dne 1. července 1922 bylo rozhodnuto, že panství K. i s pivovarem v B. přejde do vlastnictví státu, třebas by v §u 3 cit. zák. výslovně byl jmenován následník trůnu František Ferdinand Este a jeho potomci a nebyl činěn rozdíl mezi těmito a jinými osobami bývalé panovnické rodiny rakousko-uherské v §u cit. pod čís. 2 c) souhrnně uvedenými. Byla-li zůstavena ta věc r o z h o d o v á n í, nelze pochybovati, že se změna ve vlastnictví, jakou má na mysli zmíněná smlouva, uskutečnila teprve r o z h o d n u t í m.

Čís. 3448.

Odklad exekuce (§ 42 čís. 5 ex. ř.) nelze odepřítí, třebas jest ze žaloby nebo z exekučních spisů zřejmo, že žadateli jde pouze o to, by byl oddálen výkon exekuce.

Třebas dlužník blíže neopodstatnil tvrzení, že by mu výkonem exekuce vzešla nenahraditelná újma, jest odklad exekuce povolití, lze-li seznati nebezpečí újmy z exekučních spisů.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1924, R II 15/24.)

Návrhu na odklad exekuce vyklizením dílny a stáje až do právoplatného vyřízení opošíční žaloby soud první stolice usnesením ze dne 18. října 1923 vyhověl, r e k u r s n í s o u d návrh zamítl. D ů v o d y: Dle §u 42 ex. ř. může odložení exekuce k návrhu býti nařízeno, když se vznese žaloba, by exekuční titul byl prohlášen za něplatný, nebo za neúčinný, neb aby byl zrušen. Je tedy na soudci, by v každém jednotlivém případě zkoumal, zda odložení exekuce je na místě, čili nic. Při povolení odkladu exekuce není jen bráti zřetel na stranu povinnou, by byla ušetřena újmy, jež by jí provedením exekuce byla způsobena, nýbrž i na vymáhajícího věřitele, by ve svých právech z exekučního titulu nebyl bezdůvodně zkrácen. V tomto případě zastával žalobce ustavičně právní stanovisko, že exekuční titul, jenž jest základem povolené exekuci, jest po právu. Po právoplatnosti usnesení, povolujícího výpověď